

Spm. nr. S 2054

Til indenrigs- og sundhedsministeren (19/2 03)
af:

Poul Nødgaard (DF):

»Er regeringen opmærksom på de særlige samspilsproblemer, der fører til, at Nakskov Kommune, til trods for en positiv udvikling i beskæftigelsessituationen i de senere år med oprettelse af mange nye arbejdspladser, er udsat for en klar kommunaløkonomisk forringelse med negative konsekvenser for den kommunale service og forringede muligheder for at planlægge nye initiativer, og er ministeren enig i den vurdering, at situationen er helt uholdbar for Nakskov Kommune?«

Begrundelse

Nakskov Kommune er i de senere år kommet i den usædvanlige situation, at kommunen har lokaløkonomisk medvind med vækst i det lokale erhvervslivs værditilvækst, indkomst og beskæftigelse, men alligevel plages af ekstraordinære problemer med store behov for social service og indkomstoverførsler, en anstrengt arbejdsmarkeds- og beskæftigelsessituation og en uforholdsmæssig stor byrde i kraft af tilflytters indkomstforhold.

I rapporter fra 2000 og 2002 har Nakskov Kommune påvist, at kommunen befinder sig i en helt speciel situation. Senest har Institut for Offentlig Økonomi og Udvikling i en rapport »Lokaløkonomisk medvind – kommunaløkonomisk medvind« undersøgt problemerne og anvist konkrete forslag, der kan afhjælpe problemerne. Tidligere er udarbejdet en analyse af PLS-Rambø: »Regionaløkonomisk analyse af etableringen af Nakskov Industri- og Miljøpark«, 2000.

Undersøgelserne viser bl. a., at Nakskov er en af landets dårligst stillede kommuner, på flere områder den dårligst stillede i landet. Det gælder, uanset om man sammenligner med f.eks. kommunerne i »Det skæve Danmark« eller lægger vægt på enkeltkriterier. Nakskov lider af en kombination af storbyers sociale problemer og yderområdernes lave beskæftigelsesniveau samt meget svagt stigende, i perioder ligefrem faldende, gennemsnitsindkomster.

Det er væsentligt at få belyst, om regeringen er opmærksom på de foreliggende rapporter, og

om regeringen deler de vurderinger, der er givet udtryk for i disse rapporter.

Svar (11/3 03)

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg går ud fra, at der med spørgsmålet hentydes til sammenhængen mellem etablering af nye arbejdspladser og den økonomiske situation for Nakskov Kommune i forbindelse hermed, altså samspillet mellem vækst i beskæftigelse og indkomstgrundlag set i forhold til tilskuds- og udligningssystemet.

Det skal indledningsvist bemærkes, at ovennævnte problemstilling må ses i sammenhæng med, at Nakskov Kommune har et svagt beskatningsgrundlag pr. indbygger og derfor er omfattet af det såkaldte § 18 tilskud. Dette gælder for de kommuner, hvor beskatningsgrundlaget pr. indbygger er mindre end 90 pct. af det landsgennemsnitlige beskatningsgrundlag pr. indbygger. Der ydes her en yderligere udligning på 40 pct. Dermed udlignes der for disse kommuner i alt 85 pct. af forskellene mellem kommunens beskatningsgrundlag og 90 pct. af det landsgennemsnitlige beskatningsgrundlag pr. indbygger.

Det skal videre bemærkes, at der ikke er nogen nemme løsninger på den i spørgsmålet rejste problemstilling. Den mest umiddelbare løsning på problemet – en sænkning af udligningsniveauet eller fjernelse af kriteriet antal 20-59-årige uden beskæftigelse – er nemlig en løsning, som vil ramme Nakskov og tilsvarende kommuner meget hårdt. Det kan i den forbindelse oplyses, at der via den omtalte § 18 ordning fordeles godt 1,1 mia. kr. til de pågældende kommuner for 2003. Det vil selvsagt stille disse kommuner i en vanskelig situation, hvis § 18 ordningen ikke eksisterede.

Som sagt er der ikke nogen nemme løsninger på den i spørgsmålet rejste problemstilling. Den komplicerede problemstilling analyseres dog p.t. af Finansieringsudvalget under Indenrigs- og Sundhedsministeriet, som er bedt om at fremkomme med en rapport ultimo 2003. Denne rapport vil komme til at indgå i regeringens efterfølgende arbejde med en egentlig reform af det mellemkommunale tilskuds- og udligningssystem.

Det skal også bemærkes, at regeringen for 2003 har forhøjet særtilskudspuljen efter § 19 i lov om kommunal udligning og generelle til-